

Τόμος 12/2, 2014

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Θεατρικών Σπουδών
Επιμέλεια: Γ. Κ. Βαρζελιώτη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημείωση της Συντακτικής Επιτροπής

ΜΕΛΕΤΕΣ

Θεωρητικά/μεθοδολογικά

(σ. 15-38) Πούχνερ, Β.
Αισθητική της τελεστικότητας. Ένας νοερός διάλογος με την Erika Fischer-Lichte.

Αρχαιότητα και πρόσληψή της

(σ. 39-80) Διαμαντάκου-Αγάθου, Κ.,
Ο «μυσηριώδης» Ευριπίδης του Γρυπάρη. Δοκίμια μιας ανεκπλήρωτης (;) μετάφρασης.

Ιστορικά και δραματουργικά

(σ. 81-98) Παλαιολόγου, Χ.,
Ο μύθος του Βασιλιά Κανδαύλη. Η αξιοποίηση των παραμυθιακών στοιχείων του μύθου από την αρχαία ελληνική γραμματεία στο νεοελληνικό θέατρο.

(σ. 99-120) Ριτσάτου, Κ.,
Η απαγωγή της Καρυάτιδας από τον Έλγιν και η μεταμόρφωσή της στη δραματουργία της Μπελ Επόκ.

(σ. 121-130) Γεωργιάδη, Κ.,
Πρώτες επαφές του Ελληνικού Θεάτρου με την Ισπανική Δραματουργία στον 19ο αιώνα.

(σ. 131-144) Προύσαλη, Εύ.,
Ταυρίδα και Κολχίδα: από τις «ετεροτοπίες του δράματος» στις ου-τοπίες του Βασίλη Ζιώγα.

ΕΚΔΟΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

(σ. 145-180) Πούχνερ, Β.,
Ανέκδοτες θεατρικές μεταφράσεις του Μεταστάσιου από τον Ιωάννη Νικολάου Καρατζά (τέλη 18ου - αρχές 19ου αιώνα). *Δημοφρώνδης, Υπερμνήστρα, Νήσος η έρημος*. Προδρομική μελέτη.

(σ. 181-222) Ιωαννίδης, Γρ.,
Άγνωστα (;) έργα του Βασίλη Ζιώγα. Η «ιατρική κωμωδία» *Μούμια* (1959).

ΔΙΑΦΟΡΑ

(σ. 223-230) Πούχνερ, Β.
Και άλλη πηγή για το ελληνικό προεπαναστατικό θέατρο στην Οδησό.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

Πούχνερ, Β.,

Αρχαιότητα

- (σ. 231-233) Martin Revermann – Peter Wilson (eds.), *Performance, Iconography, Reception. Studies in Honour of Oliver Taplin*, Oxford, Oxford University Press 2008,
- (σ. 234-235) Edith Hall, *Greek Tragedy. Suffering under the Sun*, New York, Oxford University Press 2010
- (σ. 236-237) Θεόδωρος Γ. Παππάς – Ανδρέας Γερ. Μαρκαντωνάτος (επιμ.), *Αττική Κωμωδία. Πρόσωπα και Προσεγγίσεις*. Εισαγωγή Δανιήλ Ιακώβ, Αθήνα, εκδόσεις Gutenberg 2011.
- (σ. 238-240) Sebastiana Nervegna, *Menander in Antiquity. The Contexts of Reception*, Cambridge, Cambridge University Press 2013.
- (σ. 241-245) Nikos G. Charalabopoulos, *Platonic Drama and its Ancient Reception*, Cambridge, Cambridge University Press 2012.
- (σ. 246-247) Edith Hall – Amanda Wrigley (eds.), *Aristophanes in Performance 421 BC – AD 2007. Peace, Birds, and Frogs*, Oxford, Legenda – Modern Humanities Research Association and Maney Publishing 2007.
- (σ. 248-250) Conor Hanratty – Eleftheria Ioannidou (eds.), *Epidaurus Encounters. Greek Drama, Ancient Theatre and Modern Performance*, Berlin, Parodos 2011 (Epidaurus Forum I, European Network of Research and Documentation of Performances of Ancient Greek Drama). *Eirene. Studia graeca et latina XLV* (2009), I-II.
- (σ. 252-255) C. W. Marshall, *The Stagecraft and Performance of Roman Comedy*, Cambridge, Cambridge University Press 2006 [2008, digitally printed version (with corrections) 2009].
- (σ. 256-257) Alison Sharrock, *Reading Roman Comedy. Poetics and Playfulness in Plautus and Terence*, Cambridge, Cambridge University Press 2009 .
- (σ. 258-263) Κατερίνα Αρβανίτη, *Η Αρχαία Ελληνική Τραγωδία στο Εθνικό Θέατρο. Τόμος Α: Θωμάς Οικονόμου – Φώτος Πολίτης – Δημήτρης Ροντήρης*, Αθήνα, Νεφέλη 2010.
- (σ. 264-271) Gonda van Steen, *Theatre of the Condemned. Classical Tragedy on Greek Prison Islands*, Oxford, Oxford University Press 2011.

Ελληνικά των νεωτέρων χρόνων

- (σ. 272) Μιχαήλ Σουμ[μ]άκη, *Ο Πιστός Βοσκός*. Ανασταλτική [sic] δεύτερη έκδοση, Παρουσίαση – Πρόλογος – Επιμέλεια έκδοσης Γιάννης Χρυσικόπουλος, Ζάκυνθος, εκδόσεις «Μέλλον» 2003 (Βιβλιοθήκη Ζακυνθινών Μελετών, Σειρά Θεάτρου, Βιβλίο τρίτο.
- (σ. 273-275) Γωγώ Κ. Βαρζελιώτη, *Κρητική κωμωδία και καθημερινή ζωή: Σχέση σκηνικής εικόνας και κοινωνίας στο βενετοκρατούμενο Χάνδακα* (Commedia cretese e vita quotidiana. La relazione tra l'immagine scenica e la società nella città di Candia durante la Venetocrazia), Πρόλογος Χρ. Μαλτέζου, Αθήνα-Βενετία, Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας / Istituto Ellenico di Studi Bizantini e Postbizantini di Venezia 2011 (Θωμάς Φλαγγίνης 5).

- (σ. 276) Τασούλα Μ. Μαρκομιχελάκη (επιμ.), *Ο κόσμος του Ερωτόκριτου και ο Ερωτόκριτος στον κόσμο. Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου Σητεία, 31/7-2/8/2009*, Ηράκλειο 2012.
- (σ. 276) Τζουάνε Παπαδόπουλος, *Στον καιρό της σχόλης (L'Occio). Αναμνήσεις από την Κρήτη του 17ου αιώνα*. Εισαγωγή και σχολιασμός Alfred Vincent, Μετάφραση και επιμέλεια Ναταλία Δεληγιαννάκη, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 2012
- (σ. 276-277) *Κρητικά Χρονικά* τόμ. 31, Ηράκλειο 2011.
- (σ. 278) Lia Brad Chisacof, *Ρήγας. Ανέκδοτα κείμενα*, Αθήνα, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κύπρου – Gutenberg 2011.
- (σ. 278-283) Δημήτριος Καραμπερόπουλος, *Δεν είναι τελικά ο Ρήγας ο συγγραφέας των «Ανέκδοτων κειμένων» με την κωμωδία «Το σαγανάκι της τρέλλας»*, Αθήνα, Επιστημονική Εταιρεία Μελέτης Φερών-Βελεστίνου-Ρήγα 2012.
- (σ. 284-285) Αθανάσιος Γ. Μπλέσιος, *Το θεατρικό έργο του Δ. Κ. Βυζάντιου*, Αθήνα, εκδόσεις Παπαζήση 2010
- (286-290) Κωνσταντίνα Ριτσάτου, *«Με των Μουσών τον έρωτα...». Ο Αλέξανδρος Ρίζος Ραγκαβής και το νεοελληνικό θέατρο*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 2011,
- (σ. 291) Διονύσης Γιατράς, *Ομιλίες*, Ζάκυνθος, εκδόσεις Τρίμορφο 2004.
- (σ. 291-292) Διονύσης Γιατράς – Κώστας Καποδίστριας, *Ομιλία στη Ζάκυνθος 1480-1864*, Ζάκυνθος, εκδόσεις Θεωρία 2011.
- (σ. 293-296) Ευσεβία Χασάπη-Χριστοδούλου, *Τάσεις Ανανέωσης στο Νεοελληνικό Θέατρο. Ο Νουμάς και τα περιοδικά της Αριστεράς (1903-1930)*, Θεσσαλονίκη, εκδόσεις ΖΗΤΗ.
- (σ. 297-298) Ελευθέριος Γ. Σκιαδάς, *Ο Ποιητής του Κάρρου Παναγιώτης Ν. Θεοδοσίου. Η «άλλη όψη» της αθηναϊκής ιστορίας*, Αθήνα, Σύγχρονοι Ορίζοντες 2011.
- (σ. 299-300) Θανάσης Καραγιάννης, *Ιστορία της Δραματουργίας για παιδιά. Στην Ελλάδα (1871-1949) και την Κύπρο (1932-1949). Θεματολογία – Ιδεολογία – Παιδαγωγία. 22 Έλληνες δραματουργοί. Με στοιχεία θεατρικής αγωγής και παραστασιογραφίας του σχολικού θεάτρου*, Θεσσαλονίκη, εκδοτικός οίκος Αντ. Σταμούλη 2012.
- (σ. 301-302) Βαρβάρα Σπ. Γεωργοπούλου, *Ο Διόνυσος στο Ιόνιο. Το θέατρο στην Κεφαλονιά 1900-1953*, Αθήνα 2010 (Εταιρεία Κεφαλληνιακών Ιστορικών Ερευνών, Σειρά Διατριβών και Μελετών 14).
- (σ. 303-306) Αρετή Βασιλείου, *«Επί ξυρού ακμής». Ιστορικά νεοελληνικού θεάτρου*, Αθήνα, εκδόσεις Παπαζήση 2012.
- (σ. 307) *L'Annuaire théâtral. Revue québécoise d'études théâtrales* 48 (automne 2010), αφιέρωμα για την Ελλάδα.
- (σ. 307-308) Γεωργία Λαδογιάννη, *Ο Τόπος του Δράματος. Μελέτες για την ελληνική δραματουργία του 19ου και 20ού αιώνα*, Αθήνα, Παπαζήσης 2011.
- (σ. 309) Γιάννης Κ. Μπαστιάς, *Ο Κωστής Μπαστιάς στα χρόνια του Μεσοπολέμου. Εργογραφία – βιβλιογραφία, τ. Γ', Συμπλήρωμα στους Α' και Β' τόμους*, Αθήνα, Εκδόσεις Σόκολη-Κουλεδάκη 2012.
- (σ. 309-310) Παναγιώτα Σωτήρχου, *Το μεταναστευτικό και προσφυγικό βίωμα στη νεοελληνική δραματουργία. Ρεπερτόριο Κρατικών Θεάτρων Ελλάδας και Κύπρου: 1932-1994*, εισαγωγή: Πλάτων Μαυρομούστακος, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Συμπαντικές Διαδρομές 2012.
- (σ. 310-315) Λυδία Σαπουνάκη-Δρακάκη – Μαρία Λουίζα Τζόγια-Μοάτσου, *Η Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου*, Αθήνα, Μορφωτικό Ίδρυμα της

Εθνικής Τραπέζης 2011 (Θεατρική Βιβλιοθήκη, Κληροδότημα Αλέξη Μινωτή εις μνήμην Κατίνας Παξινού).

- (σ. 316-317) Στράτος Ε. Κωνσταντινίδης, *Το νεοελληνικό θέατρο σε αναζήτηση του Ελληνισμού*, μτφρ. Λάρα Καλλίρη, επιμ. Ιωσήφ Βιβιλάκης, Αθήνα, εκδόσεις Αρμός 2011.
- (σ. 318) Σκηνή. *Περιοδική έκδοση του Τμήματος Θεάτρου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*, τεύχος 1 (φθινόπωρο 2010).
- (319-320) Εταιρεία Κεφαλληνιακών Ιστορικών Ερευνών, *Κεφαλληνιακά Χρονικά*, τ. 12 (2009-2010), Αφιέρωμα στον Σπύρον Αντιόχου Ευαγγελάτον, διευθ. σύνταξης Γεώργιος Ν. Μοσχόπουλος, Αργοστόλι 2010.

Θεωρία και αισθητική

- (σ. 321) Erika Fischer-Lichte, *The Transformative Power of Performance. A new aesthetics*. Translated by Saskya Iris Jain, London-New York, Routledge 2008.
- (σ. 322-324) Robert Leach, *Theatre Studies. The basics*, London-New York, Routledge 2008.
- (325) Günter Berghaus, *Theatre, Performance and the Historical Avant-garde*, New York, Palgrave Macmillan 2005 (paperback 2010).
- (σ. 326-327) Kenneth Pickering, *Key Concepts in Drama and Performance*, New York, Palgrave Macmillan 2005 (2nd edition 2010).
- (σ.328-331) Freda Chapple – Chiel Kattenbelt (eds.), *Intermediality in Theatre and Performance*. IFTR/FIRT Theatre and Intermediality Working Group, Amsterdam-New York, Rodopi 2006 (Themes in Theatre. Collective Approaches to Theatre and Performance 2).
- (σ. 332-334) Erika Fischer-Lichte, *Theaterwissenschaft. Eine Einführung in die Grundlagen des Faches* [Επιστήμη του Θεάτρου. Μια εισαγωγή στις βάσεις του κλάδου], Tübingen-Basel, A. Francke 2010.
- (σ. 335-337) S. E. Wilmer (ed.), *Writing & Rewriting National Theatre Histories*, Iowa City, University of Iowa Press 2004.
- (σ. 338-345) Peter Bürger, *Θεωρία της Πρωτοπορίας*. Μετάφραση από τα Γερμανικά: Γιώργος Σαγκριώτης, Πρόλογος: Νίκη Λοϊζίδη, Αθήνα, Νεφέλη 2010.
- (σ. 346-349) Νάσος Βαγενάς, *Μεταμοντερνισμός και λογοτεχνία*, έκδοση επηυξημένη, Αθήνα, εκδόσεις Πόλις 2012.
- (σ. 350-351) Μηνάς Ι. Αλεξιάδης, *Ο μαγικός αυλός του Ορφέα. Δέκα μελετήματα για την όπερα και το μουσικό θέατρο*, Αθήνα, εκδόσεις Παπαζήση 2010.
- (σ. 352-353) Joslin McKinney – Philip Butterworth, *The Cambridge Introduction to Scenography*, Cambridge, Cambridge University Press 2009.
- (σ. 3354-359) Sabas Patsalidis – Elizabeth Sakellaridou (eds.), «The Text Strikes Back: The Dynamics of Performativity», *Gramma/Γράμμα, Journal of Theory and Criticism / Περιοδικό Θεωρίας και Κριτικής* 17 (Aristotle University of Thessaloniki / Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης 2009).
- (σ. 360) Andreas Kotte, *Studying Theatre. Phenomena, Structures and Functions*, Wien-Berlin, LIT-Verlag 2010.
- (σ. 361) Ulf Birbaumer – Michael Hüttler – Guido di Palma (eds.), *Corps du théâtre. Organicité, contemporanéité, interculturalité / Il corpo del teatro. Organicità, contemporaneità, interculturalità*, Vienne, Hollitzer

Wissenschaftsverlag 2010 (Don Juan Archiv Wien, ed. Hans Ernst Weidinger / Michael Hüttler, *Specula spectacula* 1).

- (σ. 363-364) Friedemann Kreuder – Stefan Hulfeld – Andreas Kotte (eds.), *Theaterhistoriographie. Kontinuitäten und Brüche in Diskurs und Praxis* [Θεατρική ιστοριογραφία. Συνέχειες και τομές σε συζήτηση και πρακτική], Tübingen, Francke Verlag 2007.
- (σ. 365-367) Kristin Thompson – David Bordwell, *Ιστορία του Κινηματογράφου*, μτφρ. Νίκος Λέρος – Ρίτα Κολαΐτη, επιμ. Εύα Στεφανή, Αθήνα, Πατάκης 2011.

Ευρώπη και Αμερική

- (σ. 368-371) Julie Stone Peters, *Theatre of the Book 1480-1880. Print, Text, and Performance in Europe*, New York, Oxford University Press 2000 (reprint 2009).
- (σ. 372-374) Richard Dutton (ed.), *The Oxford Handbook of Early Modern Theatre*, New York, Oxford University Press 2009.
- (σ. 375-378) Barbara Ravelhofer, *The Early Stuart Masque. Dance, Costume, and Music*, Oxford, Oxford University Press 2006 (reprint 2010).
- (σ. 379-381) Agostino Ricchi – Nicola Sofianòs, *I tre tiranni (secondo la redazione del cod. lucchese 1375)*, a cura di Cristiano Luciani (*Cinquecento - Testi e Studi di Letteratura italiana, Testi 13, n.s. 3*), Manziana (Roma), Vecchiarelli Editore 2012.
- (σ. 382) Xenia Georgopoulou, *The Body as Text in Shakespeare's Plays. The Fashioning of the Sexes. With a Foreword by John Jowett*, Lewiston-Queenston-Lampeter, The Edwin Mellen Press 2011.
- (σ. 382-386) Juliet Dusinberre, *Shakespeare and the Nature of Women*, third edition, Houndsmill, Basingstoke-New York, Palgrave Macmillan 2003 (1975, 1996).
- (σ. 387-388) Ξένια Γεωργοπούλου, *Ζητήματα Φύλου στο Θέατρο του Σαίξπηρ και της Αναγέννησης*, Αθήνα, εκδόσεις Παπαζήση 2010.
- (σ. 389) Charles Mazouer, *Le Théâtre français de l'âge classique. II. L'apogée du classicisme*, Paris, Honoré Champion Éditeur 2010.
- (σ. 390-396) Σάββας Πατσαλίδης, *Θέατρο, Κοινωνία, Έθνος. Από την «Αμερική» στις Ηνωμένες Πολιτείες*, τ. 1: 1620-1960, τ. 2: 1960-2009, Θεσσαλονίκη, University Studio Press 2010.
- (σ. 397-398) David Barnett, *Rainer Werner Fassbinder and the German Theatre*, Cambridge etc., Cambridge University Press 2005 (digitally printed version 2009) (Cambridge Studies in Modern Theatre).
- (σ. 399-401) Erika Fischer-Lichte – Barbara Gronau – Christel Weiler (eds.), *Global Ibsen. Performing Multiple Modernities*, New York-London, Routledge 2011.
- (σ. 402) Peter Raby (ed.), *The Cambridge Companion to Harold Pinter*, Second edition, Cambridge, Cambridge University Press 2009 (first edition 2001).
- (σ. 403-404) Wolfgang Sting – Norma Köhler – Klaus Hoffmann – Wolfram Weiße, Dorothea Gießbach (eds.), *Irritation und Vermittlung. Theater in einer interkulturellen und multireligiösen Gesellschaft* [Ερεθισμός και διαμεσολάβηση. Θέατρο σε μια διαπολιτισμική και πολυθρησκευτική κοινωνία], Berlin, Lit-Verlag 2010 (Scena 4).

- (σ. 405) Peri Efe (ed.), *Hayal perdesinde ulus, değişim ve geleneğin icadi* [Nation, Change and Invention of Tradition on the Shadow Screen], Istanbul, Tarih Vakfi Yurt Yayınları 2013.
- (σ. 406-407) *Maske und Kothurn* 55 (Βιέννη 2009).
- (σ. 408) *Maske und Kothurn* 58 (2012) τεύχ. 1
- Anna Malizu – Medana Weident – Irina Wolf (eds.), *Das rumänische Theater nach 1989. Seine Beziehungen zum deutschsprachigen Raum* [Το ρουμανικό θέατρο μετά το 1989. Οι σχέσεις του με τον γερμανόφωνο χώρο]. Berlin, Frank & Timme 2001 (Forum: Rumänien, vol. 8)

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

(413-416)

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΜΟΥ

(σ. 417-420)

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ

(σ. 421) Αικατερίνη Π. Δεμέστιχα, *Η θεατρική ζωή στην Αθήνα την εποχή του Γεωργίου του Α΄ (1864-1900). Οι παραστάσεις.*

(σ. 421) Αγγελική Ζάχου, *Το «πρόβλημα της μουσικής» στις σύγχρονες ελληνικές παραστάσεις αρχαίας Τραγωδίας.*

(σ. 422) Μαρία Ηλιάδη, *Ο Αναστάσιος Απέργης και ο θίασος «ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ».*

(σ. 423) Μαρία Κονομή, *Οι Τρωάδες στη σύγχρονη σκηνή. Η συμβολή των ελλήνων σκηνογράφων και ενδυματολόγων.*

(σ. 424) Στέλλα Κουλάνδρου, *Οι Έλληνες τραγικοί στη σύγχρονη γαλλική δραματουργία.*

(σ. 425) Ιρένα Μπογκντάνοβιτς, *Το θέατρο της Αναγέννησης και του Μπαρόκ στη Βαλκανική Χερσόνησο και στα νησιά της.*

(σ. 425) Κατερίνα Μπρεντάνου, *Η θεατρική ζωή του Πειραιά (από την πρώτη παράσταση έως το 1922).*

(σ. 426) Σταματία Νεοφύτου-Γεωργίου, *Το τερατώδες στην ευρωπαϊκή δραματουργία του 20ού αιώνα.*

(σ. 427) Χριστίνα Παλαιολόγου, *Παραμυθιακά στοιχεία και μοτίβα στην ελληνική δραματουργία του 20ού αιώνα (1890-1980).*

(σ. 428) Παναγιώτα Σωτήρχου, *Το θέμα της μετανάστευσης και του εκπατρισμού στη νεοελληνική δραματουργία (ρεπερτόριο κρατικών θεάτρων Ελλάδας και Κύπρου: 1932-1994)*

(σ. 428) Μαρία Χαμάλη, *Eugene O'Neill, Tennessee Williams, Arthur Miller και η ελληνική σκηνή: από την πρώτη εμφάνιση στην καθιέρωση (1931-1956).*